

**Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie sztuk
muzycznych, dyscyplinie artystycznej
instrumentalistyka pana dr Ayhama Hammoura**

Podstawowe dane osobowe recenzenta

Prof. dr hab. Joanna Ławrynowicz-Just
Dziedzina - sztuki muzyczne
Dyscyplina - instrumentalistyka
Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina
w Warszawie
Wydział Instrumentalny

Warszawa, dnia 22 maja 2026 r.

Zleceniodawca opinii

Zlecenie zostało podjęte w związku decyzją Rady Doskonałości Naukowej z dnia 2 marca 2026 r. (DRKN.Z8.400.1.2026) na podstawie art. 221 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571), powołującą komisję habilitacyjną do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej: instrumentalistyka pana dr **Ayhama Hammoura**.

Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego zostało wszczęte w dniu 9 stycznia 2026 r.

Do nadesłanej mi przez dr hab. Andrzeja Ślązaka, prof. UJK – Dyrektora Instytutu Muzyki Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach uchwały nr 41/2026 Rady Naukowej Instytutu Muzyki Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 19 marca 2026 r. w przedmiocie powołania komisji habilitacyjnej do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego na podstawie oceny osiągnięć pana dr **Ayhama Hammoura**, została dołączona dokumentacja zgodnie z art. 28 ust. 4, art. 178 ust. 1 pkt 1, art. 221 ust. 5 i ust. 14 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 ze zm.), &50 ust. 3 pkt 3 Statutu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz &3 ust. 4 pkt 2, &3 ust. 5, & 3 ust. 8-9, & 3 ust. 12 Regulaminu

postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Podstawowe dane o Habilitancie

Pan dr Ayham Hammour naukę gry na fortepianie rozpoczął w Damaszku, w Syrii, początkowo u swojej mamy a następnie u brytyjskiej pianistki, absolwentki Royal Academy of Music w Londynie, Cynthii Al-Wadi w Arabskim Instytucie Muzyki.

Edukację kontynuował pod okiem tego samego pedagoga podczas studiów licencjackich w Higher Institute of Music w Damaszku (dyplom licencjacki w 2002 roku).

W roku 2012 ukończył studia magisterskie w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie w klasie prof. Mirosława Herbowskiego. Następnie odbył studia doktoranckie pod kierunkiem prof. Mariusza Drzewickiego w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi, uzyskując 18 maja 2022 roku stopień doktora sztuki na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej „Programowość, innowacyjność i dramaturgia w sonatach fortepianowych Sergieja Rachmaninowa”.

Edukację uzupełniał podczas kursów pianistycznych m.in. u prof. Tadeusza Chmielewskiego, Olgi Łazarskiej oraz Stefana Kutrzeby.

Ukończył również w 2009 roku studia medyczne z dziedziny stomatologii.

Wartym podkreślenia jest fakt, że Habilitant z ogromną wdzięcznością przedstawia w swoim Autoreferacie przebieg pracy z każdym z pedagogów, z którym miał okazję współpracować na wszystkich etapach swojej edukacji.

Dr Ayham Hammour w opisie swojej drogi artystycznej wymienia nagrody na konkursach pianistycznych, wśród których przeważają te, które odbyły się na podstawie przesłanego nagrania, w tak zwanej *formule online*. Trudno nie zgodzić się ze stwierdzeniem, że posiadanie nagród na konkursach instrumentalnych wzmacnia życiorys wykonawcy, należy jednak pamiętać o tym, że nie jest jego nieodzownym elementem. Tym bardziej, jeśli taki dorobek przedstawiony jest we wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego, istotne jest przede wszystkim jego znaczenie. Zdaniem recenzenta, formuła i kontekst konkursów, których rozstrzygnięcie odbyło się na podstawie nagrań, nie licuje z powagą procedury nadania stopnia doktora habilitowanego.

W historii swojego zatrudnienia pan dr **Ayham Hammour** posiada doświadczenie w pracy w szkołach muzycznych I i II stopnia w Polsce i w Syrii.

Obecnie jest adiunktem, zatrudnionym na stanowisku badawczo-dydaktycznym w Instytucie Muzycznym Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Pan dr **Ayham Hammour** przedstawia dokumentację swojej działalności artystycznej jako solisty i kameralisty. Występował m. in w Polsce, U.S.A, Kanadzie, Austrii, Hiszpanii, Słowacji i na Litwie. W okresie od grudnia 2011 roku do października 2025 roku wykonał około 50 koncertów, zarówno solowych jak i kameralnych, gdzie oprócz recitali solowych znalazły się koncerty w duecie fortepianowym, duecie mieszanym oraz trio fortepianowym a także incydentalnie w duecie z wokalistką. Repertuar koncertów skoncentrowany jest na wykonawstwie wielkich dzieł z gatunku literatury fortepianowej i kameralnej, wymagających znakomitego przygotowania pianistycznego, operowania różnorodnym gatunkiem brzmienia i artykulacji, wspomagającym gęstość faktury oraz doskonałej kondycji umysłu, pozwalającej nie tylko zgłębić skomplikowaną strukturę kompozytorską, ale przede wszystkim czytelnie zaprezentować ją publiczności.

Bardzo aktywna jest działalność pana dr **Ayhama Hammoura** jako prelegenta podczas konferencji naukowych oraz ich organizatora. Spełnia się również jako wiceprezes Stowarzyszenia *Gloria Artis* w Wiedniu, biorąc aktywny udział w organizacji projektów stowarzyszenia.

Kilkukrotnie uczestniczył jako juror w pracach jury konkursów pianistycznych oraz prowadził kursy pianistyczne w szkołach muzycznych w Polsce i za granicą.

Warte podkreślenia jest zaangażowanie habilitanta w pracę dydaktyczną. Jego uczniowie zdobywają liczne nagrody na krajowych i międzynarodowych konkursach pianistycznych.

Ocena autoreferatu

W przedstawionym autoreferacie **pan dr Ayham Hammour** szczegółowo opisuje kolejne etapy swojej edukacji, w której zasadnicze miejsce odegrały, zarówno okres nauki na etapie szkolnym, jak również studia muzyczne u prof. Cynthii Al-Wadi w Damaszku, prof. Mirosława Herbowskiego w Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie oraz prof. Mariusza Drzewickiego w Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi oraz kontakty z wybitnymi pedagogami podczas kursów pianistycznych.

W autoreferacie wyeksponowana została inspirująca rola pedagoga na każdym etapie kształcenia artystycznego. Habilitant wnikliwie opisuje proces pracy nad poszerzaniem repertuaru, jak również przygotowania do nagrań płytowych.

Zwraca szczególną uwagę na swoje zaangażowanie w pracę dydaktyczną oraz organizacyjną.

Podkreśla rolę udziału w konferencjach na ścieżce rozwoju naukowego oraz bogactwo swojej działalności organizacyjnej i społecznej.

W dowód uznania wszechstronnej działalności otrzymał nagrody i wyróżnienia za pracę dydaktyczną i artystyczną.

Ocena dorobku artystycznego

Dokumentacja działalności artystycznej przedstawiona przez **pana dr Ayhama Hammoura** świadczy o sprecyzowanym kierunku fascynacji artystycznych habilitanta i jest niestety dość skromna. W okresie po uzyskaniu doktoratu, a więc od maja 2022 roku pan **Ayham Hammour** wykonał zaledwie około dwudziestu koncertów. Zgodnie z ustawą ocena recenzenta nie powinna dokonywać specyfikacji aktywności koncertowej z podziałem na przed i po uzyskaniu stopnia doktora, niemniej jednak, również wcześniejsza aktywność nie pozwala na zaklasyfikowanie jej do bogatej. Obejmuje najważniejsze występy od 2011 roku i wykazuje około 50 koncertów w Polsce oraz w USA, Kanadzie, Austrii, Hiszpanii, Słowacji i na Litwie. Jest to działalność pianistyczna zarówno solistyczna jak i kameralna, oscylująca wokół różnorodności stylów muzycznych i formacji artystycznych.

Repertuar prezentowany przez Habilitanta podczas koncertów jest skoncentrowany na pierwiastku romantycznym, z uwzględnieniem przede wszystkim wielkich dzieł literatury fortepianowej – Sonaty i cyklu *Etiud-obrazów* Rachmaninowa, *Gaspard de la nuit* Ravela, Sonat fortepianowych Schumanna, Beethovena, Haydna, itp.

Pan dr **Ayham Hammour** nagrał również 3 płyty CD, w tym jedna z nich prezentuje premierowe nagranie cyklu *Etiud w stylu romantycznym* Waldemara Króla, co stanowi istotny wkład w rozwój dziedziny i dyscypliny.

Analizując całokształt działalności artystycznej Habilitanta i dokonując jego subiektywnej oceny stwierdzam, że kierunek i poziom wyzwań artystycznych, jakie stawia na drodze osobistego rozwoju jest jak najbardziej słuszny i świadczy o dużych ambicjach. Na niekorzyść ogólnej oceny wpływa fakt zbyt krótkiego okresu, który upłynął nie tylko od doktoratu, ale od momentu rozpoczęcia działalności artystycznej w ogóle. Brakuje koncertów w renomowanych salach (filharmonie), jak również koncertów z orkiestrami, a ilość koncertów jest skromna.

Ocena dorobku dydaktycznego

Dopełnieniem dorobku artystycznego pana dr **Ayhama Hammoura** jest praca dydaktyczna. Rozpoczęta w 2008 roku, początkowo w Alshabiba Music School i w Higher Institute of Music w Damaszku w Syrii, a następnie w szkołach muzycznych I i II stopnia w Krakowie i Domosławicach oraz w Instytucie Muzycznym Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach na stanowisku badawczo-dydaktycznym adiunkta.

Wnioskując z załączonej dokumentacji Habilitanta, jest zaangażowanym pedagogiem. Jego uczniowie zdobywają nagrody na krajowych i międzynarodowych konkursach pianistycznych.

Pan dr **Ayham Hammour** angażuje się również w działalność na rzecz młodych muzyków jako wiceprezes Stowarzyszenia *Gloria Artis* w Wiedniu, organizując konkursy i festiwale muzyczne dające możliwość kontaktu ze sceną młodym muzykom z różnych krajów, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów polskich szkół muzycznych.

Posiada również w swoim dorobku prowadzenie warsztatów pianistycznych w Polsce i za granicą.

Ocena dzieła artystycznego

Dr Ayham Hammour wskazał jako najważniejsze osiągnięcie artystyczne w staraniach habilitacyjnych płytę CD z nagraniem dwóch pozycji autorstwa Roberta Schumanna. Na płycie, nagranej w grudniu 2024 roku, wydanej nakładem DUX we współpracy z Uniwersytetem Jana Kochanowskiego w Kielcach znalazły się następujące pozycje:

Robert Schumann

- *Sonata fis-moll op.11*

Cz.1 Introduzione. Un poco Adagio – Allegro vivace

Cz.2 Aria. Senza passione, ma espressivo.

Cz.3 Scherzo e Intermezzo. Allegrissimo – Lento

Cz.4 Finale. Allegro, un poco maestoso

Fantasiestücke op.12

- Des Abends

- Aufschwung

- Warum?

- *Grillen*
- *In der Nacht*
- *Fabel*
- *Traumes Wirren*
- *Ende vom Lied*

Habilitant w przedstawionym do oceny dziele artystycznym, poza znakomitą przygotowaniem profesjonalnym zarówno pod względem pianistycznym jak i mentalnym, prezentuje bardzo osobisty typ interpretacji, nacechowany głęboką ekspresją.

Sonata fis-moll op.11, monumentalne dzieło o bardzo bogatej fakturze, pod palcami pana dr **Ayhama Hammoura** nabiera bardzo naturalnego toku narracji muzycznej przy jednoczesnym zachowaniu dbałości o czytelność polifonizacji. Pianista zmierzył się z nadzwyczaj skomplikowaną i wielowątkową strukturą utworu w sposób dowodzący jego wnikliwości koncepcyjnej i umiejętności instrumentalnych. Forma całości sonaty, jak również jej poszczególnych części została skonstruowana czytelnie, z zachowaniem kontekstów harmonicznym i logiki narracji. Poszczególne części zachowały kontrastowość, przy jednoczesnym utrzymaniu całości cyklu. Subiektywny niedostatek estetyczny recenzenta pozostawiła interpretacja trzeciej części – z nie dość przekonująco uwypuklonym charakterem *scherzo*, wymagającym więcej finezji i lekkości artykulacyjnej zwłaszcza w pracy lewej ręki, jak również wyższego poziomu aktywności czubka palca w obydwu rękach.

Całość sonaty pozostawia jednak bardzo satysfakcjonujące wrażenie odbiorcy otrzymującego spójną i bardzo osobistą kreację.

W interpretacji *Fantasiestücke* op.12 nadrzędną cechą, determinującą całość wykonania jest bardzo przekonujące zastosowanie środków wyrazu, eksponujących zmienny charakter nie tylko poszczególnych części cyklu, ale również kontrastów ekspresyjnych wewnątrz utworów. Habilitant łączy dbałość o wokalnosc linii melodycznych z troską o bogactwo struktury instrumentalnej, przy zachowaniu transparentności faktury. Na szczególną uwagę zasługuje zróżnicowanie dotyku instrumentu w strukturach akordowych, czego rezultatem jest wielobarwność brzmienia orkiestrowego, efekt niezwykle trudny do uzyskania na fortepianie. Poszczególne części *Fantasiestücke* są doskonale skonstruowane, a ich struktura wywołuje efekt transparentności tkanki muzycznej. Habilitant w interpretacji tego wielowątkowego cyklu staje się prawdziwym przewodnikiem po motywach melodycznych, dając słuchaczowi poczucie ciągłości narracyjnej. Pełna niuansów dynamicznych, artykulacyjnych i agogicznych oraz szlachetności i naturalności gra pianisty czyni z tak potraktowanego utworu niezwykle osobistą jakość artystyczną.

Grę pianisty cechuje naturalność frazowania, przy jednoczesnej swobodzie agogicznej. Świadome zastosowanie zmiennych rodzajów artykulacji w kontekście kolejnych epizodów muzycznych zasługuje na uznanie. Poza kilkoma fragmentami, wymagającymi moim zdaniem większej lekkości faktury (np. *Grillen* lub drugi i trzeci akapit *Fabel*) lub nieobciążania konsystencji akordowej (*Ende vom Lied*), interpretację cyklu odebrałam z wysokim uznaniem zarówno dla pianistyki jak wiedzy i konsekwencji artystycznej Habilitanta.

Całość dzieła artystycznego przedstawionego do oceny przez pana dr **Ayhama Hammoura** odbieram z uznaniem. Zmierzenie się z bardzo znanym i niezwykle wymagającym repertuarem fortepianowym na tak satysfakcjonującym poziomie artystycznym stanowi duże osiągnięcie.

Konkluzja

Pan dr **Ayham Hammour** jest przykładem pianisty o dużych ambicjach artystycznych, prezentującym wysoki poziom umiejętności i wiedzy wykonawczej, ale również dbającym o swój rozwój naukowy uczestnikiem i organizatorem konferencji i projektów artystycznych. Każdy aspekt jego aktywności zawodowej to świadectwo entuzjazmu i profesjonalizmu. Na podstawie przeprowadzonej analizy dorobku artystycznego i dydaktycznego oraz dzieła artystycznego (płyty CD) przedstawionego przez dr. **Ayhama Hammoura** stwierdzam, iż jest on nie tylko pianistą o wielu walorach artystycznych, ale także ambitnym pedagogiem - wychowawcą młodych pokoleń. Uważam, że osiągnięcia artystyczne, twórcze i dydaktyczne pana dr **Ayhama Hammoura** spełniają wymagania art. 16 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późniejszymi zmianami) o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego sztuki.

